

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

33

Hely

Idő

"1912"

Személy

Helvszám

Szerző

Cím Tudományos szociálpolitika.

Forrás: Pesti napló

Bp.

1912 XI/20

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

Tudományos szociálpolitika.

— Oppenheimer felolvasása. —

A Lloyd-Társulat disztermében mintegy kétszáz főnyi hallgatóság előtt tartott ma este felolvasást dr. Oppenheimer Ferenc, ki a berlini egyetemen tanít, de akinek az egész művelt világon vannak figyelmes olvasói, a tudományos szociálpolitikáról. A közönség, mely a felolvasásra egybegyűlt, vajmi heterogen volt — ifju és öreg urak, régibb és frissebb évfáratu hölgyek, mogorva idő-fősvények, kik a várakozási perceket ujságolvasással fölőzték le és társalgók, kiknek arckifejezése a jour-élénkséget tükrözte — és felette valószínű, hogy az udvarias szó, melylyel Oppenheimer a terem megtelését a tárgy iránt való érdeklődésnek tulajdonította, kissé melléje talált az igazságnak. A közönséget aligha a Tudományos szociálpolitika vonzotta, mint inkább a felolvasó hite és főként az a remény, hogy Oppenheimer talán folytatni fogja Werner Sombarttal vívott párbaját akármit ígér: hü maradván önmagához, arról fog beszélni, amiben a legtöbb robbanóanyag van összehalmozva, — a faj-problémáról. Azonban nem így történt. Oppenheimer a programhoz maradt hü és csakugyan — a tudományos szociálpolitikáról értekezett.

A pikantéria tehát elmaradt és legfeljebb csak abban lehetett volna valami ilyesfélét fölfedezni, hogy Oppenheimer a Lloyd-Társulat disztermében — a vagyonszétosztás és a kapitalizmus igazságtalanságáról beszélt. Azonban először is talán épp ez a hely az, hol a legkevésbé jár következéssel az ilyen dolgok felhánytorgatása, másodsor pedig, amig idáig jutottunk, nyakig usztunk a különböző nemzetgazdasági iskolák vitáiban. Igaz, hogy Oppenheimer gon-

doskodott, hogy ez a rész se legyen fárasztó. Kitünő előadó, kinck szakgatott beszéde, melyet, mint a puskaropogást egy-egy lobbanás, szurónézésü szemének egy-egy könnyedén gunyos felvillanása kísér, eleven erővel szállítja a szavakat és emellett az is, amit mond, csupa világosság. Nem támaszt nagy igényeket a hallgatóval szemben és nem rösteli a fáradságot, hogy kimélje és egy-egy erélyes és csatán fordulattal jutalmazza az előkészületlenséget.

Azzal kezdte, hogy — mint amiként Kant a metafizikai megismerés lehetőségére nézve tette — felveti a kérdést: Lehetséges-e és mi módon a tudományos szociálpolitika? Olyan tudomány, mely — utbaigazító és törvényszabó tekintetben — ugy aránylik a gyakorlati gazdaságpolitikához, mint az esztétika a művészi tevékenységhez. A feleletet e kérdésre természetesen a nemzetgazdászok műveire való hivatkozásnak kellene szolgáltatnia. Azonban csak kellene. A valóság az, mondja a multbeli elméletek áttekintése és a jelenlegi helyzet jellemzése után Oppenheimer, hogy amit találunk, az maga a kaosz. A nemzetgazdászok ma nem irányítói a szociálpolitikának, hanem lakójai, munkájuk nem célok kitűzése, hanem megtörtént intézkedések szolgáltatás igazolása, sőt vannak nemzetgazdászok, kik azt hirdetik, hogy nem is lehet másként, mert a nemzetgazdaságtan, nem tudván megmondani, hogy hova kell tartani, nem jelölheti meg az utakat sem. Minden iránynak, minden érdeknek vannak szószólói; minden szószólónak vannak jó érvei és a következés, hogy nem tudják eldönteni, merre vezet az igazi út?

ványok XX. csoport 32/a sz.

Ez az állapot „elviselhetetlen“, „borzasztó“, — mondja Oppenheimer, kibén ettől a pillanattól fogva a nyugodt és elmés gunyolódás, a heves és izzó meggyőződésnek adja át a szót. — Elviselhetetlen állapot, káros a közre és lealázó a nemzetgazdaságtan tudósaira. Azonban szerencsére van belőle menekvés. A tudományos szociálpolitika képi-tése. Alapul ez először is azon, hogy megállapítható: mi tartozik — hozzá a társadalom egészséges voltához? Nagy körvonalaiban a társadalom gazdasági egészsége megköveteli: 1. A népesség megmaradását, sőt szaporodását is; 2. azt, hogy az egyesek érdekei összeférjenek az összeség érdekeivel, amivel szorosan egybefügg 3. a vagyon megosztás arányosulása és 4. hogy a feltörekvő osztályok ne kényszerülnek már meghaladott helyzetbe visszasülyedni. Mindez bizonyára nagyon általános formula; de az ellenpróbát: a társadalom egészségtelenségének bizonyítékát megadja a mai állapot, mikor a társadalom gazdasági tevékenysége valósággal rablógazdálkodás a javakkal és amikor a kriminalitás ijesztő mértékben növekedik. Ezzel szemben Oppenheimer az Igazságosságra apellál és az általánosságok tisztázását követő arra a munkára, mely szem előtt tartva, hogy amiként az emberi szervezetnek, ugy a társadalmi szervezetnek is van normális állapota, a normalitás feltételeit kutatja és ezen az alapon állítja fel a törvénytszabó tetteket.

Hogy e munka: a tudományos szociálpolitika megalkotása sikerülni fog, annak a reményével és ígéretével fejezte be Oppenheimer felolvasását. A hallgatóság mindenesetre ugy fogadta, mintha máris sikerült volna és Oppenheimert lelkesen megtapsolta. Az előadásért minden bizonynyal megérdemelte; majd kiderül, hogy a tudományos szociálpolitikának is meglesz-e reá a jogcíme?